

Cod. XLIV.

77.

"optima et qualiter unaqueque ordinata sit et quibus
 "legibus et consuetudinibus utens. dicamus ergo incipien
 "tes".

"Explicit liber Ethicorum".

De aristotele vide Bayl. Diction. historique et
 critiq. Fabric. loc. cit. pag. 104.

Cod. XLIV.

daest

membran. Fol. Sac. 17.

J.
H.G.

Rafis/Abubert.
 ti / Scripta me
 dica.

Abuberti, seu ut codex noster, Abuberti Rafis ope
 ra medica, ea Arabico in latinum idioma a Gerar
 do Cremonensi translata. Ordo librorum est sequens:
 1mo Decem libri ad Mansorem de re medica cum
 additionibus Gerardi Cremonensis, quo lineis rubris
 in M. nostro distinguuntur, et nonnullis aliis ab Anony
 mo quodam in margine appositis additamentis.
 Titulus est: "Abuberti Rafis filii Zacharie liber in
 "Epit. translatus a magistro girardo Cremonensi
 "in toleto de arabico in latinum. qui ab eo mansori
 nus vocatus est. eo quod regis mansoris ysaac filii pre
 cepto editus sit. Verba abuberti". Prefatio incipit:
 "In hoc meo libro. regi cui vitam prolonget Deus. agre
 "gabo summas et agregaciones et flores doctrinae medici
 "nalis. et hoc faciam compendiose". Libro 4to, cap. 8.
 De significat. malor. praeced. in margine nota haben.
 tur hac inscriptione. Secreta ypoocratis, in quarum
 fine legitur. Expliciunt inventa in capsula eo nect in se.
pulchro ypoocratis.

2do Liber divisionum hoc titulo: "Liber divisionis trans
 latum a magistro girardo Cremonensi in toleto de arabi
 co in latinum. Verba abuberti filii zacharii arazi".
 Incipit: Ventilata fuit in praesentia cuiusdam probi
 viri". Notandum hic, ea, quae in edit. Basile. 1544.
 a pag. 446. - 450. seu a Semidio cap. 85. - 92. sup.
 pleta, et in prioribus editionibus plane omisa sunt,

in codice nostro juxta capitulum feriem haberi.

3. Liber de Antidotis. Incipit: "Jam quidem peruenimus ad expositionem egritudinum". *cf.* Ab hac pagina incipiunt nota marginales/dotum prope librum de Antidotis circumscriptis. Auctor horum notaminum seipsum nominat, inquiens: "Quoniam singulae provinciae non omnes herbas/fini cetero generant. Ideo ego Nicolaus rogatus a quibusdam Socijs ut parvam doctrinam de proportionali giencia/convenientia vel differentia virtutum herbarum ad invicem traderem. Quae scilicet herbe pro alijs deficientibus recipi possint". Quis fuerit iste Nicolaus, an Galenicus, an Serenhamus, an de Florentia, an Hostrephamus, an alius, alijs decidendum relinquo.

4. Introductorium, seu compendiosa introductio in artem medendi. Incipit: "Salvator excelsus et gloriosus providere fecit res". *cf.* Est eadem introductio, quae in edit. Basil. 1544. primo loco invenitur.

5. De affectibus juncturarum. Titulus: "Incipit liber juncturarum rasis". Initium. Dixit rasis volo in hoc capitulo dicere. *cf.*

6. De morbis infantum. Incipit: Saphaphati accidit pueris.

7. Libri sex de medicina experimentalis. In margine legitur hic titulus: "Incipiunt libri 6 de Medicina experimentalis qui intitulatur experimenta". *cf.* ho medicinalis quem transulit Iohannicus de graeco in arabicum. Et Magister sarachius de arabico in latinum. Incipit: "Dixit S. ignis descendit super altare". *cf.* Hi sex libri in alijs bene in alijs nullo modo conveniunt cum sex libris Aphorismorum, qui habentur pag. 517. edit. Basil. 1544. In fine: "Expliciunt Experimenta Rasis". Iohannicus, etiam Humain, arabs, qui floruit saec. X. vid. Fabric. Bibl. graec. Vol. 19. p. 300.

Sarachius, sine dubio Abulpharagius, qui et Gregorius Bar-hebraeus, patria melchitensis, natus 1226. vid. Assemani Bibl. orient. T. 2. p. 244. cap. 42.

8. Antidotarius. Edit. Basil. pag. 546. Interpr. Ger. Cremon.

9. De Lapide liber unus. Edit. Bar. p. 560. eodem in sermone.

10. Synonyma, ordine alphabetico. Haec in edit. cit.

Cod. XLV. n. 1.

79.

non habentur. Duobus ultimis foliis manus aliena
 inscripsit tractatum de Lapide hoc titulo: "Incipit liber
 "de lapide, et credo, quod sit rasyd." Initium est: De lapi-
 "de qui generatur in renibus et vesica compendiosum sermo-
 "nam faciamus" etc. Convenit saepe cum supradicto tractatu
 de lapide, sed multo est fusior. In fine hoc sequuntur:
 "Explicit liber de lapide et credo quod rasyd ipsum composu-
 "erit. Postquam scripsi hoc, inveni in alio libro hoc.
 "Magister Andreas qui est optimus et sumus p[ro]p[ri]us in
 "ysoania et medicus Mandavit supradictas medicinas
 "et experimenta d[omi]no Gregorio pape qui calculosus erat."
 Abubertus, seu Abubecar Muhammed, vulgo Rasyd, natio-
 ne Persa, ab Almanfore Rege vocatus Cordubam, ob suam in
 medendo experientiam experimentator, obque sua multipli-
 cia scripta Galenus Arabicus cognominatus vixit saec. XI.
 et iuxta Leonem Africanum mortuus est Rasyd anno CDI.
 i. Christi 1010 in civitate Corduba, etatis sua circa
 nonagesimum. Vid. Nic. Anton. Bibl. Hist. vet. T. I.
 l. 6. c. 12. pag. 970. Fabric. Bibl. græca, vol. 19.
 l. VI. c. IX. p. 46. Leon. Afric. apud Fabric. loc. cit. p.
 266. et 287.

De Gerard. Cremonensi vid. Supra cod. X.

Cod. XLV befindet sich seit 1927 in der Pierpont
 Morgan Library und hat dort die Signatur Ms. 722¹¹
 näheres darüber (wie auch über den Inhalt der Hs.)
 bei Bréviart Francis B. Eine neue deutsche Über-
 setzung der lat. "Sphaera mundi" des Johannes
 von Sacrobosco. In: Zeitschrift für deutsches
 Altertum und deutsche Literatur, CVIII. Bd. Heft 1,
 Wiesbaden 1949, S. 54-65

Cod. XLV.

membran. fol. min. sac. 14. 15.

A.

7. 10.

Ein Zingylius ist geschrieben, und mit astronomi-
 schen Zeichen und Mannstern. Es fällt in das
 Jahr 1494

Das ist ein neymer schreyer Blatt und das schreyer

Joan. de Sacro
 Boeco de sphaera
 mundi.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 44 [heute: New Haven, Yale Univ., Medical Library, Manuscript

Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Schrift- und Buchwesen: manuscripta.at -
Mittelalterliche Handschriften in österreichischen Bibliotheken

Permalink: manuscripta.at/?ID=27398